

یژه نامه
سالروز تخریب قبور ائمه تصیح

دفتر تبلیغات اسلامی
حوزه علمیه قم

آشنایی با قبرستان بقیع

یکی از پر خاطره ترین مکانهای مدینه، بقیع است؛ جایی که نخست آن را بقیع الغرقد می نامیدند.

«غرقد» نوعی درخت بوده که در گذشته، در محل این قبرستان و یا در کنار آن قرار داشته و محتملاً به تدریج با گسترش قبرستان، آن درختها (که به نظر برخی توتستان بوده) از میان رفته است.

بقیع پیش از اسلام، گورستان مردم یثرب بوده و پس از اسلام نیز به عنوان مهمترین گورستان مدینه شناخته شده است.

این گورستان با وسعت نسبتاً زیاد خود، در طول قرون مختلف اسلامی مدفن صحابه، تابعین و مهمتر از همه، چهار تن از امامان (علیهم السلام) بوده و از این رو محل زیارت تمامی زائران مدینه منوره است.

بقیع در ناحیه شرقی مسجد النبی و تقریباً در فاصله دویست متری آن قرار دارد. این قبرستان تا یکصد سال پیش خارج از حصار قرار داشت، اما اکنون تقریباً در میان شهر مدینه واقع شده و با چهار خیابان محاصره گردیده است؛ ستین، عبد العزیز، ابی ذر، باب العوالی.

بقیع در زمان رسول خدا (ص) نیز زیارتگاه بوده و آن حضرت برخی شبها خانه را ترک کرده و تنها به بقیع می رفته و در آنجا به راز و نیاز با خدا می پرداخته است.

برخی دختران آن حضرت و نیز برخی از یاران نزدیکش در بقیع مدفونند؛ کسانی چون عثمان بن مظعون که از صحابی مورد علاقه رسول خدا (ص) بود.

قبرستان بقیع تا قبل از تسلط آل سعود، قبه های متعددی داشت که بر روی قبور خاصی ساخته شده بود.

اما اکنون به صورت فضای باز و ساده ای در آمده است و قبرها جز نشانی ساده، به صورت سنگی که بالای سر آنها گذاشته شده، چیزی ندارد.

با وجود این، تعلق خاطر مسلمانان به مدفون شدگان بقیع باعث گردیده است تا قبر عده ای از بزرگان مدفون، مشخص باقی بماند؛ گرچه به مرور زمان، قبور صدها بلکه هزاران تن از صحابه و تابعین به دست فراموشی سپرده شده و قبر آنان نامشخص مانده است.

مزار ائمه معصومین علیهم السلام در بقیع

حرم ائمه بقیع که در کتب تاریخ بعنوان «مشهد» و «حرم» اهل بیت معروف گردیده، در سمت غربی و منتهی الیه بقیع واقع شده است.

در این حرم مطهر قبر چهارتن از ائمه اهل بیت؛ امام مجتبی، امام سجاد، امام باقر و امام صادق علیهم السلام. در کنار هم و بفاصله

۲۳ متری این قبرها، قبر عباس عموی گرامی رسول خدا. ص. قرار گرفته و در کنار آن نیز قبر دیگری است متعلق به فاطمه بنت اسد و به احتمال ضعیف متعلق به فاطمه دختر رسول خدا. ص. که قبل از ویرانی ساختمان این حرم مطهر، همه این قبور ششگانه در زیر یک گنبد و دارای ضریح و صندوق زیبا بودند.

سایر مزارهای بقیع

بقیع، قبرستان قدیمی مدینه است که بهترین عزیزان پیامبر (ص) و سربازان فداکار اسلام، در آنجا مدفونند.

اینک به نام برخی از آنها اشاره می کنیم:

۱. مرقد چهار امام معصوم از ائمه شیعه (ع): امام مجتبی (ع)، امام سجاد (ع)، امام باقر (ع) و امام صادق (ع)

۲. (بنابه نقلی) قبر پنهان فاطمه زهرا (س)

۳. قبور فرزندان پیامبر (ص) مانند ابراهیم، زینب، ام کلثوم و رقیه.

۴. قبور همسران آن حضرت.

۵. قبر فاطمه بنت اسد مادر علی بن ابی طالب (ع)

۶. قبر عباس عموی پیغمبر (ص)

۷. قبر صفیّه و عاتکه، عمه های پیامبر (ص)

۸. قبر حلیمه سعدیه، مادر رضاعی آن حضرت.

۹. قبر عقیل برادر علی (ع)، و عبدالله بن جعفر، همسر زینب کبری (س)

۱۰. قبر سعد بن معاذ، و ابوسعید خدری.

۱۱. قبر اسماعیل فرزند امام صادق (ع)

۱۲. قبر امّ البنین مادر حضرت ابی الفضل (ع)

۱۳. قبر عثمان بن مظعون، و سفیان بن الحارث بن عبدالمطلب.

۱۴. قبر جمعی از شهدای اُحُد و شهدای واقعه حرّه که محل آنها معلوم و مشخص است.

۱۵. قبور برخی از فرزندان ائمه و بستگان پیامبر گرامی اسلام (ص) و برخی از صحابه بزرگوار آن حضرت.

۱۶. قبور گروهی از راویان حدیث، و عده ای از علما، شهدا و قزّاء و مبلغین بزرگ اسلام.

آنان حدود پنجاه نفر را در نزدیکی ضریح مطهر و پانصد نفر را در صحن و تعداد زیادی را در شهر کشتند.

وهایبون و تخریب بقیع

پس از تسلط سعودیان بر حجاز، با توجه به پیوند فکری و مذهبی آنان با محمد بن عبدالوهاب، در هر شهر و منطقهای که وارد میشدند، آثار و ابنیه ساخته شده بر روی قبور بزرگان صدر اسلام را خراب و ویران میکردند.

وهایبان، بار نخست در سال ۱۲۲۱ ه.ق. بخشی از بناهای قبرستان بقیع را ویران نموده و سپس با تکمیل سلطه خود بر حجاز در شوال سال ۱۳۴۴ ه.ق.

کلیه این بناها و گنبدها و آثار را ویران و اموال و اشیای گرانقیمت موجود در این اماکن را به تاراج بردند و نه تنها در مدینه، بلکه در هرجا گنبد و بارگاه و زیارتگاهی بود، به ویرانی آن اقدام کردند.

مرحوم سید محسن امین، ابعاد ویرانیهای وهایبان در حجاز را اینگونه وصف میکند:

وقتی وهایبان وارد طائف شدند، گنبد مدفن ابن عباس را خراب کردند، چنانکه یکبار دیگر این کار را کرده بودند.

آنان هنگامی که وارد مکه شدند، گنبدهای قبر عبدالمطلب، ابوطالب و خدیجه ام المؤمنین (علیها السلام) را ویران نمودند و زادگاه پیامبر (صلی الله علیه وآله) و فاطمه زهرا (علیها السلام) را با خاک یکسان کردند و آنگاه که وارد جده شدند، گنبد و قبر حوّا را خراب کردند و به طور کلی، تمام مقابر و مزارات را در مکه، جده، طائف و نواحی آنها ویران نمودند و زمانی هم که مدینه منوره را محاصره کردند، به ویران کردن مسجد و مزار حمزه پرداختند.

پس از تسلط وهایبان بر مدینه منوره، قاضی القضاة وهایبان، شیخ عبدالله بن بلیهد، در رمضان ۱۳۴۴ ه.ق. از مکه به جانب مدینه حرکت کرد و اعلامیه ای صادر نمود و ضمن آن، جواز ویران کردن گنبدها و زیارتگاهها را از مردم سؤال کرده بود. بسیاری از مردم از ترس به آن پاسخ نداده و برخی نیز لزوم ویران کردن را خواستار شده بودند!

البته هدف او از این اعلامیه و سؤال، نظرخواهی واقعی نبود، بلکه می خواست در میان مردم آمادگی ایجاد کند، چون وهایبان در هیچیک از اعمال خود و در ویران کردن گنبدها و ضریحها، حتی گنبد مرقد حضرت رسول (صلی الله علیه وآله) منتظر نظر مردم نبودند و این اعمال، پایه مذهب آنان است.

شاهد سخن آنکه، آنان پس از نشر این اعلامیه و سؤال و جواب، همه گنبدها و زیارتگاهها را در مدینه و اطراف آن ویران کردند و حتی گنبد مضاجع ائمه اهل بیت (علیهم السلام) را در بقیع، که قبر عباس عموی پیامبر (صلی الله علیه وآله) نیز در کنار آنها بود، خراب

و سرانجام بسیاری از شخصیتهای برجسته و افراد والامقام که از صدر اسلام تاکنون، در این سرزمین مقدس آرمیده اند و قبورشان مجهول است.

بیت الاحزان

پیش از این در نزدیکی بقیع و در محدوده ای که در نزدیکی قبور ائمه (علیهم السلام) بوده، محلی با عنوان «بیت الاحزان» شناخته شده و در متون تاریخی قرون آغازین اسلامی، از آن یاد شده است.

آنجا به عنوان محل گریه آن حضرت پس از رحلت پدرش بوده است.

طبق برخی نقلهای دیگر، در کنار بقیع، در همین حدود، خانه محقری برای آن حضرت ذکر شده که بعدها به عنوان «بیت الاحزان» یا «قبة الحزن» شهرت داشته و زمانی نیز به عنوان «مسجد فاطمه» از آن یاد می شده است.

این محل در شمال قبر عباس بن عبدالمطلب و قبور ائمه (علیهم السلام) قرار داشته و بعدها ضمیمه بقیع شده است. در مدینه جای دیگری به عنوان بیت الاحزان مطرح نبوده است.

پیدایش فرقه ضاله وهابیت

وهایبها که در دو قرن اخیر به رهبری «محمد بن عبدالوهاب بن سلیمان» سرزمین حجاز را تحت نفوذ افکار خود قرار داده اند، در معتقدات تند خود که بیشتر در زمینه توحید است، نه تنها از مخالفان سرسخت شیعه اند بلکه با غالب مسلمانان اهل تسنن نیز شدیداً مخالفند.

«محمد بن عبدالوهاب» در حقیقت مجری افکار و اعتقادات ابن تیمیه - احمد بن عبدالحلیم دمشقی متوفی ۷۲۸ ه.ق - که تقریباً چهار قرن قبل از او می زیسته، بود.

محمد بن عبدالوهاب در خلال سالهای ۱۱۶۰ تا ۱۲۰۶ ه.ق با همکاری زمامداران محلی و برانگیختن آتش تعصبهای خشن در میان اقوام بیابانگرد و بدوی حجاز توانست به نام دفاع از توحید و مبارزه با شرک، مخالفان خود را عقب بزند و بردستگاه حکومت و رهبری سیاسی بطور مستقیم و غیر مستقیم تسلط یابد.

در این راه خونهای زیادی از مسلمانان حجاز و غیر حجاز ریخته شد.

کشمکشهای پیروان محمد بن عبدالوهاب محدود به محیط حجاز نبود؛ بلکه در سال ۱۲۱۶ (ده سال پس از مرگ محمد بن عبدالوهاب) پیروان او از طریق بیابانهای حجاز با یک حمله غافلگیرانه به کربلا وارد شدند و با استفاده از تعطیل بودن شهر به مناسبت روز عید غدیر و مسافرت بسیاری از اهالی به نجف برای مراسم غدیر، به تخریب حرم مطهر امام حسین «علیه السلام» و سایر اماکن مقدس شیعه در کربلا پرداختند و در ضمن تمام درهای گرانقیمت و تابلوها و هدایای نفیس و وسایل تزئینی را با خود بردند.

غربت بقیع در شعر
جلوه جنت به چشم خاکیان دارد بقیع
یا صفای خلوت افلاکیان دارد بقیع

گر حصار کعبه را جبریل درباری کند
صد چو موسی و مسیحا پاسبان دارد بقیع

گر چه با شمع و چراغ این آستان بیگانه است
الفتی با مهر و ماه آسمان دارد بقیع
گرچه محصولش بظاهر یک نیستان ناله است

یک چمن گل نیز در آغوش جان دارد بقیع
گرچه می تابد بر او خورشید سوزان حجاز
از پرو بال ملائک سایبان دارد بقیع

رشحاتی از قلم
امروز، آثار کینه و جهالت وهاییان نسبت به اهل بیت عصمت و
طهارت، از در و دیوار مدینه و وادی بقیع، هویداست.

رنجنامه نانوشته محبتین اهل بیت، بر خاک و سنگ این مزارها،
گویاتراز هر زمان است.

اینجا اشک است که سخن می گوید و «حال»، گویاتراز «قال»
است.

چشمان اشکبار، ترجمان دل‌های داغدار و بی قرار است.

وقتی گام در تربت بقیع می گذاری و نگاهت به قبور ساده امامان
می افتد، دیگر لازم نیست کسی مرثیه بخواند. بقیع، خودش مرثیه
مجسم است.

ساعتهایی که در بقیع به روی زائران گشوده می شود، گویا در بهشت
است که به روی زائران عاشق باز می شود.

دل‌های سوخته شان را برمی دارند و با شتاب، خود را به حضور
امام مجتبی، امام سجاد، امام باقر و امام صادق علیه السلام
می‌رسانند و زیارتنامه را با باران اشک می شویند و سلام ها را با
چشم های بارانی شان بدرقه می کنند.

منبع: حوزه نت

نمودند و دیوارها و صندوقها و ضریحهایی که روی قبرهای شریف
قرار داشت، همه را از بین بردند، در حالی که برای آن، هزار ریال
مجیدی هزینه کرده بودند.

آنها در این زیارتگاهها، جز تلی سنگ و خاک، به عنوان علامت
باقی نگذاشتند.

هتک حرمت بقیع در کلام بزرگان

... تلخی دیگری که وجود دارد، این است که در میان مجموعه
ی مسلمانان و امت اسلامی کسانی پیدا شوند که با افکار پلید و
متحجر و عقب مانده و خرافی خود، تجلیل از بزرگان و برجستگان و
چهره های نورانی صدر اسلام را شرک بدانند، کفر بدانند؛ واقعاً این
مصیبتی است.

اینها همان کسانی هستند که گذشتگانشان قبور ائمه (علیهم
السلام) را در بقیع ویران کردند.

آن روز که در دنیای اسلام، از شبه قاره ی هند گرفته تا آفریقا، علیه
اینها قیام کردند، اگر اینها جرأت می کردند، قبر مطهر پیغمبر را هم
ویران می کردند، با خاک یکسان می کردند.

بینید چه فکر باطلی، چه روحیه ی پلیدی، چه انسانهای بداندیشی،
احترام به بزرگان را اینجوری بخواهند نقض کنند و هتک کنند و این را
جزو وظائف دینی بشمرند!

در آن وقتی که اینها بقیع را ویران کردند، این را بدانید؛ سرتاسر دنیای
اسلام علیه اینها اعتراض کرد.

عرض کردم؛ از شرق جغرافیای اسلام- از هند- تا غرب جغرافیای
اسلام، علیه اینها بسیج شدند.

اینها به عنوان اینکه این کارها پرستش است، این اقدامهای خبیث
را می کنند! رفتن سر قبریک انسانی و طلب رحمت کردن برای او از
خدای متعال، و طلب رحمت کردن برای خود در آن فضای معنوی
و روحانی، شرک است؟

شرک این است که انسان بشود ابزار دست سیاست‌های اینتلیجنس
انگلیس و سی. آی. ای آمریکا و با این اعمال، دل مسلمانان را غمدار
کند، آزرده کند.

اینها اطاعت و عبودیت و خاکساری در مقابل طواغیت زنده را شرک
نمی دانند، احترام به بزرگان را شرک می دانند!

خود این، يك مصیبتی است.

جریان تکفیری خبیث که امروز در دنیای اسلام به برکت برخی از
منابع مادی، متأسفانه پول و امکانات هم در اختیار دارند، یکی از
مصائب اسلام است. (بیانات مقام معظم رهبری ۱۶/۰۲/۱۳۹۲)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ